

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.00.

Mødet udsat kl. 18.10

Mødet genoptaget kl. 19.00

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 244:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om støtte til miljøforbedrende investeringer i mindre landbrug m.v. (Vandmiljøhandlingsplanen).

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 20/5 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Der findes et latinsk ordsprog, hvori udtrykket »en latterlig lille mus« forekommer, og det randt mig i hu, da jeg så den lovgivningspakke, som regeringen havde fundet anledning til at fremsætte med baggrund i vandmiljøhandlingsplanen. Tro det eller ej, pakken består faktisk kun af dette ene forslag. På trods af stor enighed, også udtrykt på konsensuskonferencen, om, at det er på høje tid at handle, har regeringen valgt at udskyde næsten alle initiativer til næste samling. Men det kan vel ikke undre nogen, når vi har en statsministers ord for, at tomme ølflasker og iskagepapir i Fælledparken efter 1. maj er Danmarks største miljøproblem, altså større end den barske kendsgerning, at vi er på vej til at ødelægge vore have.

For det er vel ikke landbrugsministeren, der endnu en gang har sat sig tungt på miljøministeren og kun har givet sin tilladelse til det foreliggende forslag om støtte til landbruget, men har sagt nej f.eks. til forslag om beskyttelsesbræmmer osv.

Det forslag, vi har for os, drejer sig om ændringer dels af miljøbeskyttelsesloven, dels af loven om støtte til miljøforbedrende investeringer. I beskyttelsesloven foreslår ministeren at der indsættes en ny § 7, som skal give hjemmel til at skærpe kravene i forbindelse med udledning. Vi har faktisk i Socialdemokratiet hidtil ment, at dette kunne lade sig gøre efter de nugældende regler, men da der altså er sået tvivl om, hvorvidt det er tilfældet, vil jeg gerne sige, at vi synes, det er godt, at der skabes en utvetydig hjemmel hertil.

I samme lovs § 48 foreslår ministeren et nyt stk. 4 gående ud på, at miljøministeren kan pålægge kommunalbestyrelsen at påse overholdelsen af regler udstedt i henhold til anden lovgivning. Bestemmelsen ser jo uskyldig ud, men går man til bemærkningerne, så falder uskylden unægtelig. Baggrunden for bestemmelserne viser sig nemlig at være, at landbrugsministeren skal udstede regler om grønne marker. »Landbrugsministeren« står der, ikke engang »landbrugsministeren efter forhandling med miljøministeren«. Nej, landbrugsministeren alene skal udstede regler for tiltag, der har en klart miljømæssig begrundelse. Det er i sandhed nye toner.

Dagen før fremsættelsen af lovforslag nr. L 244 fik vi i miljøudvalget et svar fra miljøministeren, hvori det bl.a. hed: »Det er regeringens opfattelse, at den eksisterende kompetencefordeling på natur- og miljøområdet bør opretholdes.«

Man har som bekendt et standpunkt, til man tager et nyt, og det tog altså miljøministeren mindre end et døgn at få et nyt standpunkt i dette vigtige og principielle spørgsmål. Naturen vil endnu en gang komme til at betale prisen for en tabt krig mellem miljøministeren og landbrugsministeren.

Hvad angår den del af forslaget, som vedrører støttelovene, gav vi ved behandlingen af vandmiljøplanen udtryk for, at vi er modstandere af den alvorlige svækkelse, som udskydelsen af kapacitetskravene er. Vi erkender, at regeringen og de Radikale ønskede denne svækkelse. De samme partier erklære-

[Dorte Bennedsen]

de, at planen generelt blev skærpet, fordi man udvidede kapacitetskravene til 9 måneders opbevaring, og vi tillod os at sætte et spørgsmålstegn ved, om der samlet var tale om en skærpelse, fordi man lavede en undtagelse for dem, der var startet.

På trods af ihærdig spørgen kunne vi ikke dengang få et nogenlunde sikkert bud på, hvor mange landbrug der kunne bruge undtagelsesbestemmelserne.

Nu har vi fået miljøministerens ord for, at handlingsplanen, som den er vedtaget af regeringen og de Radikale, ikke er udtryk for en skærpelse. I bemærkningerne under pkt. 4 hedder det:

»Det må imidlertid på det nuværende grundlag antages, at de samlede tilskudsmidler i støtteperioden ikke vil overstige det beløb på 227,6 mill. kr., som tidligere har været anslået.«

På trods af, at kapacitetskravet er øget med 50 pct., og på trods af, at støttesatserne er hævet, regner man altså ikke med øgede udgifter. Det kan kun skyldes, at en lang række af de store brug med megen gylleproduktion for længst er gået i gang med deres investeringer og derved fritages for kravet om 9 måneder.

Vi har hele tiden hævdet, at vandmiljøhandlingsplanen samlet set ikke blev skærpet, og vi har beklaget det, men jeg vil gerne i dag benytte lejligheden til at takke ministeren for, at han trods alt har haft modet til sort på hvidt at give os ret i vores påstand.

En samlet vurdering af det foreliggende lovforslag har for Socialdemokratiet ført til, at vi ikke kan støtte det.

Rønholt (KF):

Loven er en følgelovgivning som konsekvens af vandmiljøhandlingsplanen. Jeg håber ikke, debatten i dag skal dreje sig om selve handlingsplanen, for den har vist fået al den debat såvel inden for som uden for Folketinget, som sagen kan bære. Lovforslaget handler alene om nye bemyndigelser for miljøministeren til at fastsætte regler, der skal sikre handlingsplanens målsætninger, og om en naturlig ændring af lov om støtte til miljøforbedrende investeringer i landbruget fra den 14. januar i år.

Jeg vil gerne takke miljøministeren for den hurtige reaktion, som dette lovforslag er ud-

tryk for. Med lovforslaget gives startskuddet til opfølgning af de initiativer, der skal til for at nå de ambitiøse, men nødvendige mål, Folketinget har sat gennem det indgåede forlig af 30. april.

Lovforslaget giver ministeren de instrumenter i hænde, der skal til for at overvåge det danske vandmiljø, og der gives kommuner og amter baggrund for at intensivere den vigtige tilsynsindsats som forudsat i flertallets beretningsindstilling.

Det er vigtigt, at der i denne del af loven gives mulighed for at justere det enkelte landbrugs kapacitet med hensyn til opbevaring af husdyrgødning efter en konkret vurdering.

Dermed forhindrer man unødige fejlinvesteringer.

Da CDs ordfører i denne sag, fru Addi Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg på CDs vegne og på Det Konservative Folkepartis vegne støtte lovforslaget og give tilsagn om at ville medvirke til en hurtig udvalgsbehandling.

Bente Nielsen (V):

Miljø- og planlægningsudvalget afgav den 30. april beretning om vandmiljøhandlingsplanen. Som miljøministeren skriver i sin fremsættelsestale til dette forslag, har vi med denne handlingsplan skabt rammerne for den fremtidige indsats imod forureningen af grundvandet, det ferske overfladevand og havet omkring Danmark.

Det lovforslag, vi har til behandling her, skal være med til at udfylde disse rammer. Venstre kan derfor støtte forslaget, og jeg skal kun kommentere de enkelte dele af forslaget kort ved denne lejlighed.

Vi kan støtte de ændringer af miljøbeskyttelsesloven, der er foreslået. For det første, at der skabes hjemmel til, at vi kan få gennemgået virksomhedernes spildevandsudledninger. Jeg finder det også fornuftigt, at der allerede nu skabes klarhed over, hvem der skal føre tilsyn med, at bestemmelserne om grønne marker og om obligatoriske gødnings- og sædskifteplaner overholdes.

Ifølge forslaget skal kommunalbestyrelserne føre tilsyn med, at disse regler overholdes. På den måde er det sikret, at det er samme myndighed, der skal føre tilsyn med alle regler i forbindelse med vandmiljøplanen. Det

[Bente Nielsen]

er en fornuftig disposition, som vi fra Venstres side kan støtte.

Vi er også tilfredse med, at miljøstøtteloven forlænges, og vi kan derfor helt tilslutte os foreslaget om lovens forlængelse til 1. januar 1993. Jeg vil også gerne ved denne lejlighed takke miljøministeren for, at der allerede nu er blevet udsendt en bekendtgørelse, der har gjort klart, at skæringsdatoen for ikrafttrædelsen af de nye regler er den 19. maj. Det betyder, at en landmand, der har indgået bindende aftaler om levering af f.eks. gyllebeholder efter de gamle regler inden 19. maj, ikke skal opfylde de nye regler, førend der sker udvidelse af besætningen eller et ejerskifte.

Vi har hermed fået skabt den fornødne klarhed både hos de lokale myndigheder og hos landmændene om, hvilke regler der er gældende.

Med disse bemærkninger kan jeg på Venstres vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Leif Hermann (SF):

Hr. Rønholt har jo så evig ret i, at der måske ikke er megen grund til at diskutere den skæbne, som miljøministerens handlingsplan af 31. januar har fået under det udvalgsarbejde, vi har været igennem.

Alligevel ville det jo nok være forkert ikke ved denne lejlighed at benytte muligheden eller chancen for at sige en lille smule om det og måske navnlig sige en lille smule om de omgivelser, som dette lovforslag er kommet ud i, nemlig nogle omgivelser, som har været karakteriseret ved grov overbudspolitik med hensyn til at lempe ejendomsskattebyrden for landbruget.

Jeg skal senere vende tilbage til også et ganske enestående eksempel på grov overbudspolitik, som landbrugsministeren i dag har ladet gå fra sig.

Om selve lovforslaget skal jeg sige, at jeg synes, det er meget fornuftigt, at miljøministeren har benyttet lejligheden til at øge sine muligheder for indgreb i allerede givne tilladelser. Det er klart møntet på industrien og formentlig også på de kommunale udledninger.

Jeg vil gerne i den forbindelse spørge ministeren, om det er en forglemmelse, at man ikke har taget udledning af organiske stoffer

med i beretningen. Det kan ministeren selvfølgelig ikke vide noget om, men ministeren kunne måske godt i bemærkningerne have skrevet et eller andet om udledning af organiske stoffer fra direkte industriudledninger; de er jo dog medtaget i bekendtgørelsesudkastet vedrørende de kommunale udledninger.

Det andet spørgsmål, jeg vil hæfte mig ved, er det samme, som fru Dorte Bennedsen var inde på, men jeg synes, der kan gøres nogle lidt mere principielle betragtninger ud over det, som fru Dorte Bennedsen sagde.

Hvor placerer man ansvaret? Hvis ministeren kan bestemme, at kommunalbestyrelsen skal påse overholdelsen af regler, som landbrugsministeren har lavet, hvem har så i grunden ansvaret for det øverste miljøtilsyn? Er det nu miljøministeren, eller er det måske i grunden den minister, der har lavet det regelsæt, der skal føres tilsyn efter? Det er uklart, og det har måske i hvert fald så megen interesse, at det er et spørgsmål, vi skal tage op i udvalget.

Det andet spørgsmål, jeg kunne forestille mig at man burde kunne komme ind på, er spørgsmålet om, hvorvidt industriudledningsmængden med hensyn til nitrat og med hensyn til fosfor stadig væk skal holde de samme mål, som handlingsplanen af 31. januar 1987 havde, altså reduktioner fra 5.000 t nitrat til 2.000 og for fosforets vedkommende fra 6.000 t ned til 3.400 t.

Jeg skal derefter vende mig til miljøstøtteloven, som jo er en konsekvent videreførelse, når man tager det miserable resultat i betragtning, som kom ud af beretningsafgivelsen fra udvalget. Jeg synes, at beretningen, som den nu er blevet forstået – og det har selvfølgelig heller ikke været nemt – er blevet ganske uoverskuelig. Det vil være overordentlig vanskeligt, så vidt jeg kan gennemske det, for landbruget at hitte ud af, hvad der i grunden gælder.

Men jeg vil complimentere ministeren for, at det stadig væk er sådan, at man kan få tilskud, selv om man ikke er forpligtet til at etablere opbevaringskapacitet; det vil givetvis være strengt nødvendigt, at man, om jeg så må sige, på denne måde lokker nogle til det.

Jeg vil også benytte denne lejlighed til at spørge om, hvor det er blevet af – det kunne der have stået noget om i bemærkningerne – at man for så vidt angår en restfinansiering

[Leif Hermann]

af offentlige midler tinglyste disse lån i den faste ejendom, og at lånet forfaldt ved ejerskifte. Det er et tilsagn, som Det Radikale Venstre har fået hos beretningsflertallet, og det er vigtigt, at vi får opklaret det spørgsmål.

Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om det er sådan, at de 400 mill. kr. årligt, som landbrugets omkostninger bliver opgjort til i planen af 31. januar 1987, stadig væk er regeringens udgangspunkt, eller det er sådan, som landbrugsministeren i dag har gjort det op med hensyn til tilskudsbehovet, hvor landbrugsministeren siger, at vi skal have nedsat arbejdsgrundskylden – det er de 220 mill. kr. – så kommer der lidt med veterinæromkostninger, så skal der tilskud til grønne marker og billige lån til anlæg vedrørende opbevaring af husdyrgødning, og dertil kommer et engangstilskud vedrørende gødningsplanlægning på ca. 50 mill. kr. Disse fire punkter skriver landbrugsministeren i sin fine pressemeddelelse giver i alt 550–600 mill. kr. pr. år, og det er vel at mærke noget, man regner med at der skal gives tilskud til. Nu vil jeg gerne spørge miljøministeren: her har vi en difference på 400 mill. kr. op til de 600 mill. kr., hvad er regeringens udgangspunkt for tilskudsgivningen?

Lone Dybkjær (RV):

Heldigvis har jeg indgået en slags stiltiende aftale om ikke at tage nogen korte bemærkninger, for ellers må jeg indrømme, at jeg kunne have været fristet umiddelbart efter fru Dorte Bennedsens indlæg.

Jeg vil gerne sige, at grunden til, at der faktisk kommer så lidt frem på nuværende tidspunkt – og jeg vil gerne indrømme, at det kan synes betænkeligt – faktisk er, at det har kostet ret meget at få Folketingets formand til bare at tage dette forslag. Det er også grunden til, at to i virkeligheden ikke sammenhængende forslag kører under ét forslag. Folketingets formand lagde nemlig megen vægt på, at man ikke udvidede Folketingets arbejde, fordi det så ville være umuligt at komme igennem til 4. juni. Det synes jeg sådan set er en smule problematisk, fordi det er meget svært at se, hvad der egentlig vil følge efter, men det kommer vi til at leve med.

Jeg opfatter disse forslag på den måde, at vi har måttet få det mest nødvendige igenem; vi mangler således klart f.eks. betalingsvedtægter for kommuner – for at tage noget meget vigtigt. Men her har vi altså faktisk blot taget det mest nødvendige for ikke at skabe en alt for usikker retstilstand på området, og derfor kunne det godt se ud, som om – som fru Dorte Bennedsen sagde – det var en mus. Jeg mener, det er en lidt urigtig betragtning, men det skyldes altså, at tidspresset og henstillingen fra Folketingets formand var af en sådan art, at det var umuligt at tage en total opfølgning af området, og at vi altså også som part af flertallet accepterede, at vi så måtte gøre det på den facon.

Jeg vil på den baggrund også gerne sige, at der er adskillige emner i dette forslag, som også jeg kunne have lyst til at stille spørgsmål om under udvalgsarbejdet, og bl.a. har jeg også været opmærksom på det, som fru Dorte Bennedsen var inde på, nemlig om udgifterne kan holdes på samme niveau, når der faktisk er tale om en skærpelse. Det mener jeg ikke kan passe, men det kan altså skyldes, at man opstiller udgifterne på lidt forskellig måde, for der er jo også tale om straksafskrivninger, som ikke direkte indgår, og der er tale om andre ting, som ikke direkte indgår i tilskudsform. Det er måske begrundelsen for det, men jeg synes, at det vil være rigtigt at spørge om det under udvalgsarbejdet.

Jeg mener også, at det, for at vi kan få en bedre fornemmelse af udviklingen på området, sådan at vi frem for alt sikrer, at der kommer en ordentlig investeringstakt – og det har jo været en af baggrundene for, at vi forlængede støtteleven og dermed også kravene til landbruget – er nødvendigt, at vi får en årlig redegørelse for, hvordan udviklingen rent faktisk er, sådan at der ikke blot bliver tale om, at det hele starter i 1990, for det var bestemt ikke meningen med det.

Som sagt mener jeg, at disse og andre spørgsmål, også om de grønne marker og kontrollen og den slags, i hvert fald på dette tidspunkt af dagen er egnede til udvalgsarbejde.

Dohrmann (FP):

[Dorhmann]

Fremskridtspartiet har gennem lang tid været yderst skeptisk med hensyn til regeringens miljøpolitik i det hele taget. Den skepsis har vi stadig væk, naturligvis ikke fordi vi ikke også gerne ser, at miljøet bliver bevaret, helst også forbedret, men mere ud fra en begrundet tvivl om, hvorvidt de meget store investeringer, der bliver foretaget og skal foretages, nu også er rigtige på den måde, regeringen har tænkt sig at gøre det på.

Vi kan ikke her ved førstebehandling tage stilling til, om vi vil stemme for forslaget eller vi vil stemme imod, for man må sige, at det indeholder både noget positivt og noget negativt. Det er f.eks. positivt, at man forsøger at ændre visse foranstaltninger vedrørende de mindre husdyrbrug. Men det er så absolut negativt, at man samtidig påfører landbrugerhvervet en yderligere udgift på i hvert fald ikke under 1½ mia. kr. Det er en kendsgerning.

Vi mener, at der er mange ting, der i allerhøjeste grad er uafklarede. Et af de eksempler, jeg vil slå ned på, er bemærkningerne til § 1, nr. 2, hvor der står, at kommunerne skal udføre kontrollen. Hvad menes der egentlig dermed? Hvad skal hver enkelt kommune nu til at opbygge af yderligere bureaukrati? Vi ved, at vi senere i dag skal behandle et forslag om, at der skal være loft over skatteudskrivningen. Det er yderst fornuftigt, og det skal vi nok støtte til den tid og også komme med nogle rosende bemærkninger om. Men hvem skal betale udgifterne?

Hvilken uddannelse skal de folk have? Man må da gå ud fra, at de kommunale kontrollører, de bureaukrater, der nu skal sendes ud at kontrollere, om landmændene overholder det ene eller det andet, har en bedre uddannelse, end den enkelte landmand også via lovgivningen er tvunget til at have i dag. Skal alle de kontrollører have et grønt bevis, eller hvor mange kurser skal de sendes på? Jeg går da ud fra, at når man vil til at kontrollere den slags ting, der her lægges op til, skal det være kvalificerede folk, der skal udføre det. Og skal landmændene i givet fald selv betale for den kontrol, som nu skal udføres?

Der ligger en lang, lang række ting i alt det, som trænger til yderligere belysning, og vi har som sagt ikke gjort vores endelige stilling op. Når forslaget kommer til tredje behandling, og hvis resultatet bliver, at vi stem-

mer for, bliver det absolut ikke med begejstring. På den anden side må vi veje for og imod, hvad der egentlig er godt, først og fremmest af hensyn til erhvervene og miljøet.

Steffensen (KRF):

Dette lovforslag er en opfølgning af det, vi har besluttet med hensyn til vandmiljøplanen, og derfor skal jeg kun kort sige her, at vi støtter forslaget.

Albrechtsen (VS):

Lovforslaget viser klart, hvor kummerligt et resultat der kom ud af hele debatten om havmiljøet i den her omgang.

Jeg synes, det er værd at understrege den langt mere opmuntrende kendsgerning, at da vi forleden i Radiotinget diskuterede resultatet af den beretning, som et flertal i miljøudvalget havde fået strikket sammen på foranledning af Det Radikale Venstre, og som indebar en afsvækkelse af regeringens handlingsplan, gav hr. Løvig Simonsen på Socialdemokratiets vegne tilsagn om, at hvis der kommer et andet flertal i Folketinget efter valget, vil Socialdemokratiet og venstrefløjen være indstillet på at lave dette om fra grunden.

Det er i virkeligheden det, der er opgaven fremover. Derfor skal jeg ligesom de andre ordførere ikke komme ind på de mange detaljer, som har været diskuteret så grundigt i forbindelse med beretningen fra Folketingets miljøudvalg.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en overvejende positiv holdning. De bemærkninger, der har været fremsat til opklaring af problemerne, vil vi tage fat på, når vi går i gang med udvalgsarbejdet.

Lovforslaget er forudsætningen for en række af de foranstaltninger, der skal udføres for at få begrænset udledningen til vandløb af kvælstof og fosfor. Hovedkilderne til denne forurening er landbruget, de kommunale rensningsanlæg og industrien. Det er her, vi skal træffe afgørelsen.

Landbruget skal omlægge driften, således at en større del af landbrugsarealerne bliver dækket med afgrøder i efterårs- og vinterperioden. Desuden skal større husdyrbrug etablere opbevaringskapacitet for husdyrgød-

[Miljøministeren]

ning og ensilage til mindst 9 måneder. Inden for kommunerne skal de større kommunale rensningsanlæg og inden for industrien de større rensningsanlæg forbedre deres rensning meget betydeligt.

I dette lovforslag er der foreslået en tilpasning af den gældende støtteordning til miljøforbedringer i landbruget til de nye regler. Umiddelbart ved næste folketingssamlings begyndelse vil regeringen fremsætte et lovforslag om miljøstøtte til industri og dambrug med direkte udledninger.

Som det fremgår, er opfølgningen af vandmiljøhandlingsplanen en meget omfattende opgave. Det involverer store dele af vores samfund. Det er vigtigt, at opfølgningen kommer i gang så hurtigt, som det kan lade sig gøre. Selv om de tidsrammer, vi oprindeligt havde fastlagt, er blevet udvidet, må de stadig væk betragtes som stramme set i forhold til de store investeringer og de store arbejder, der skal sættes i gang.

Jeg er meget opmærksom på, at vi bør sikre en jævn fordeling af de nævnte investeringer i handlingsplanens gennemførelsesperiode. Dermed kan vi ikke blot sikre beskæftigelsen på fornuftig vis, men også – hvad der også er vigtigt – sikre kvaliteten i det arbejde, der bliver lavet.

Siden fremlæggelsen af NPO-redegørelsen i december 1984 har Folketinget gentagne gange drøftet de spørgsmål, som indgår i vandmiljøhandlingsplanen, og udvalgsbehandlingen har været meget grundig. Derfor mener jeg, at disse spørgsmål er så grundigt belyst, at der er basis for en hurtig behandling af dette lovforslag, sådan at vi kan komme i gang med at gennemføre de foranstaltninger, forslaget lægger op til.

Jeg skal tilsige vores positive medvirken til opklaringen af de problemer, der kan være udestående endnu, under udvalgsarbejdet.

Fru Dorte Bennedsen talte om en tabt krig, en lille mus, og at vi har valgt at udskyde det til efteråret. Jeg kan helt dele den opfattelse, at det er et behersket udgangspunkt, men samtidig er det en begyndelse, og vi har taget fat på løsningen af de spørgsmål, der er meget presserende. Og så følger vi op, når forhandlingerne med de berørte organisationer nu kommer igennem, med de resterende lovforslag, så hurtigt det kan lade sig gøre.

De regler, landbrugsministeren vil udsende om grønne marker og obligatoriske gød-

nings- og sædskifteplaner, fastsættes af hensyn til miljøet. Derfor er det de lokale miljømyndigheder, som skal kontrollere, at reglerne bliver overholdt. Der skal ikke noget grønt bevis eller andre krummelumsager til, for at kommunen kan opfylde sin forpligtelse.

Jeg er meget opmærksom på, at der vil blive vanskeligheder med at kontrollere de nye reglers overholdelse. Jeg ved også, at kommunerne ikke er begejstrede for nye opgaver. På den anden side må vi sige, at det er en miljøforanstaltning, og at det er kommunen, der er miljømyndighed, og som følge deraf er det også kommunen, der må gennemføre de kontrolforanstaltninger, der skal til. Reglerne for denne kontrol vil blive fastlagt i et tæt samarbejde mellem Miljøministeriet, Landbrugsministeriet og de kommunale organisationer.

Miljøtilsynet med landbruget må tilrettelægges sådan, at det tilsynspersonale, der står til rådighed, sættes ind dér, hvor der kan opnås den størst mulige effekt.

Hr. Leif Hermann rejste nogle spørgsmål, som jeg går ud fra, at vi kan tage fat på, når vi kommer til udvalgsarbejdet.

Er det en forglemmelse, at udledning af organiske stoffer ikke er taget med? Den sag vil vi også gerne diskutere i udvalget.

Støttereglerne er uoverskuelige, mener hr. Leif Hermann. Det er klart, at jo flere detailområder støttereglerne kommer til at omfatte, jo større overblik skal der til. Men uoverskuelige for landbrugerne mener jeg ikke de er.

Også spørgsmålet om tinglysning af lån må vi have ind i overvejelserne. Ligeså med hensyn til beløbsstørrelsen. Som det er omtalt i bemærkningerne, står vi her over for investeringer og tiltag, hvis omfang også beror på, skal vi sige frivillige initiativer. Derfor er det vanskeligt at overskue beløbsstørrelsen. Men efter vores bedste skøn, uden at vi har kunnet lægge os fast på noget beløb endnu, er der en klar økonomisk opstramning i den plan, der nu er lagt frem i form af denne beretning.

Hr. Dohrmann hæftede sig ved, at de små brug er fritaget. Det er korrekt, at de er fritaget for at skulle etablere gødningsopbevaringsanlæg for 0-30 stor kreaturer. Til gengæld vil de brug, der er større, få pålagt en

[Miljøministeren]

yderligere forpligtelse, når det drejer sig om de 9 måneder.

Jeg skal endnu en gang takke for den forholdsvis positive modtagelse af forslaget, og jeg skal gentage mit tilsagn om et positivt og hurtigt bidrag under udvalgsarbejdet.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg ved godt, at det ikke er populært at forlænge denne debat mere end højst nødvendigt, for der er andre og lange sager på dagsordenen. Men jeg bliver nødt til at stille ministeren et par spørgsmål. Ministeren siger, at reglerne om grønne marker fastsættes af hensyn til miljøet, og derfor er det de lokale miljømyndigheder, der fører tilsynet. Jeg vil godt fra denne talerstol have et svar fra ministeren på: jamen hvis det er miljøet, der er udgangspunktet – jeg synes, det er godt, at det er det – hvorfor i alverden er det så ikke de centrale miljømyndigheder, der udarbejder reglerne, i stedet for at man stik imod hidtidig praksis på dette område pludselig lader en anden ressortminister udarbejde dem?

Ministeren sagde også, at reglerne skulle udarbejdes i et tæt samarbejde mellem Landbrugsministeriet og Miljøministeriet og et par instanser mere, som jeg ikke kan huske i det øjeblik. Hvorfor i alverden står det ikke i dette forslag? Der står flere steder i forslaget, at miljøministeren foretager dette og hint efter forhandling med landbrugsministeren. Om dette for miljøområdet centrale spørgsmål står der ikke, at landbrugsministeren fastsætter disse regler efter forhandling med miljøministeren. Det er omtalt to steder i bemærkningerne, og ingen af stederne står der andet, end at landbrugsministeren og landbrugsministeren alene fastsætter reglerne. Hvorfor skal det gælde på det lokale plan, når det ikke skal gælde på det centrale plan?

Leif Hermann (SF):

Når vi stiller spørgsmål under førstebehandlingen her til miljøministeren, hænger det lidt sammen med, at det måske kan forkorte den tid, vi skal bruge til udvalgsarbejdet. Derfor vil jeg godt bede miljøministeren om at tage stilling til det spørgsmål, jeg rejste med hensyn til støttebehovet, og det, landbrugsministerens pressemeddelelse kalder »kompensationerne«.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at man opererer med præcis den samme støtteramme på 227 mill. kr., som man har gjort indtil nu. Der er intet nævnt om, at tallet på 400 mill. kr. for så vidt angår landbrugets årlige omkostninger efter planen af 31. januar 1987 er ændret. Ikke desto mindre snakker landbrugsministeren om, at der er 550–600 mill. kr. pr. år til det her. Ja, jeg forstår, at landbrugsministeren forlader salen, men jeg må så bede miljøministeren om at bekræfte det, der står i bemærkningerne: at udgangspunktet for støtterammen er de 227 mill. kr. og de 400 mill. kr. i landbrugets årlige omkostninger ved det, der skal gennemføres her.

Dohrmann (FP):

Det kan godt være, at fru Dorte Bennedsen har ret i, at det ikke er særlig populært at forlænge debatten på dette tidspunkt af dagen. Jeg mener blot, vi skal tænke på, at det her trods alt er et folketing, og at de love, der bliver vedtaget herinde, er nogle, de godt 5 millioner danskere skal leve under siden hen. Derfor tror jeg egentlig, vi kan tage det med temmelig stor sindsro.

Vi hørte miljøministeren sige, at de kommunalt ansatte, der skal ud at kontrollere landmændene nu – de skal jo kontrollere sædskifte og gødningsplaner og alt muligt – ikke skal have et grønt bevis.

Der står i bemærkningerne, at der skal udarbejdes en bekendtgørelse, og jeg vil godt spørge miljøministeren, om den bekendtgørelse eller i hvert fald et udkast til den vil komme til at foreligge, inden lovforslaget kommer til tredje behandling.

Jeg tror, at miljøministeren også vil tjene regeringens interesser ved at få det langt, langt mere afklaret, for vi har mange, mange gange set, at sådan noget nemt udarter. Umiddelbart ser jeg for mig en bleg kontormand – som ikke har haft mulighed for at få ret meget sol – der skal ud at kontrollere landmændene. Det skal måske oven i købet være sådan, at de enkelte landmænd får besked på, at en bestemt dag på et bestemt klokkeslæt skal de holde sig hjemme, for da kommer kommunens kontrol og skal kontrollere både det ene og det andet. Jeg er sikker på, at ministeren kan se for sig, hvorledes noget sådant eventuelt kan komme til at

[Dohrmann]

spænde af, hvis det ikke er ordentlig gennemtænkt.

Det, der ligger bag det, jeg her spørger om, er naturligvis, at de enkelte landmænd lige pludselig skal føle sig tilsidesat på grund af, at Folketinget nu eventuelt vedtager den lovgivning, der her ligger på bordet.

Jeg mener, at alle de kontrolforanstaltninger er noget pjat, og at det vil koste en masse penge. Og hvem skal betale det? Man ender måske i den situation, at man skal til at opkræve gebyrer hos de enkelte landmænd. Hvis kommunerne skal afholde de udgifter, vil det i hvert fald være således i landkommuner, hvor hovedparten af skatterne bliver betalt af landmænd, at dér kommer de under alle omstændigheder til at betale.

Jeg ville egentlig føle mig vældig beroliget, hvis ministeren her i aften kunne meddele, at den bekendtgørelse vil foreligge, inden Folketinget stemmer ved tredje behandling.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Hr. Dohrmann talte om at være meget beroliget. Jeg ville være endnu mere beroliget, hvis hr. Dohrmann var klar over, hvordan forholdet mellem det kommunale tilsyn og landbruget egentlig er. Jeg ved ikke, om hr. Dohrmann er klar over, at i mange kommuner har kommunalbestyrelsen opsøgt hvert eneste landbrug og drøftet de problemer, der kunne være i forbindelse med miljøforholdene.

Det er altså ikke en ukendt vej for kommunerne at gå. Det er ikke en ukendt ting for landmændene at tage imod. Og det er slet ikke en ukendt ting for kommunerne at være klar over, hvilke foranstaltninger de er sat til at forvalte. Så den bekymring tror jeg ikke hr. Dohrmann skal have.

Jeg kan desværre ikke give hr. Dohrmann løfte om, at alle disse ting er afklaret, før dette lovforslag er vedtaget, da det er mit håb, at dette lovforslag bliver vedtaget, inden vi tager på sommerferie, og de andre forhold skal grundigt gennemdrøftes med organisationerne, før vi lægger den endelige plan.

I forbindelse med spørgsmålet, om det er miljøministeren, der udsteder bestemmelser efter forhandlinger med Landbrugsministeriet, eller det er Landbrugsministeriet, der udsteder bestemmelser efter kontakt med Miljø-

ministeriet, spørger man: hvorfor har vi ikke skrevet det? I de almindelige bemærkninger til lovforslaget omtales de obligatoriske gødnings- og sædskifteplaner:

»Regler herom vil blive udarbejdet af landbrugsministeren efter aftale med miljøministeren.«

Så der er altså ingen, der skal have bekymringer for, at den side af sagen, forholdet imellem de to ministerier og ministre, ikke er i orden.

Fru Dorte Bennedsen sagde, at bemærkningen i lovforslaget om, at de samlede tilskud ikke ville overstige det afsatte beløb, indebærer, at der ikke er tale om en skærpelse af handlingsplanen. Jeg tror, det var det, der var fru Dorte Bennedsens tankegang. Sådan kan det ikke og skal det ikke opfattes. Det er ikke tilfældet. Det skal nemlig ses i sammenhæng med den støtte, der gives som straksafskrivninger, forbedringsstøtte og miljøstøtte. Det, jeg vil kalde ikke bare særprægede, men også skærpede krav om de 9 måneders kapacitet påhviler jo især de større brug. De vil ikke få støtte efter miljøstøtteloven, men som straksafskrivninger eller efter forbedringsloven.

Det er baggrunden for, at vi kan sige, at vi ikke forventer nogen stigning i det beløb, der vedrørte miljøstøtteloven. Det er klart, at de andre udgifter er betydelige. Mit skøn er meget forsigtigt, fordi vi mangler færdige beregninger, men det ligger et sted omkring 1½ mia. kr.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg vil godt takke miljøministeren for svaret og sige, at det var om end ikke fuldt tilfredsstillende så dog nogenlunde.

Men så må jeg konstatere, at det, landbrugsministeren taler om som billige lån til anlæg vedrørende opbevaring af husdyrgødning, ikke er med, at det, landbrugsministeren taler om som engangstilskud vedrørende gødningsplanlægning på ca. 50 mill. kr., ikke er med, og at det, landbrugsministeren taler om som reduktion i veterinæromkostninger, ikke er med.

Så går jeg ud fra, at det er noget, der står for landbrugsministerens regning, at der, om jeg så må sige, er røget en finke af regeringens pande – ikke fordi jeg vil betegne land-

[Leif Hermann]

brugsministeren som sådan, selv om betegnelserne i disse dage efterhånden skifter indhold, som man bruger dem, alt efter hvilket parti man er medlem af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 245:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme m.v. (Ophævelse af den amtskommunale grundskyld af landbrugs- og lignende ejendomme).

Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 20/5 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Med det forslag, regeringen her har ønsket behandlet, må vi sige, at valgkampen i sandhed er begyndt. Regeringen fremsætter sine paradeforslag på et tidspunkt, hvor Folketinget er overbelastet med saglig og påtrængende lovgivning.

Amtsgrundskatterne på al landbrugsjord skal efter forslaget fjernes. Det koster amtskommunerne ca. 1/4 mia. kr., og det må vel være berettiget at spørge, hvor mange små sygehuse der skal lukkes for at finansiere den manglende indtægt.

Tilbage bliver opkrævningen af en afgift hos landbruget på ca. 220 mill. kr., som leveres tilbage til landbruget, men som er fradagsberettiget. Landbruget betaler altså netto ca. 100 mill. kr. og får til gengæld 220 mill.

kr. tilbage. Fin forretning – altså for landbruget.

Hvem er det så, man vil forære 1/4 mia. kr.? Ja, i sagens natur er det først og fremmest de største jordbesiddere, som typisk får de mindste miljøudgifter, som har den højeste indtjening, og som har det største privatforbrug.

Jordbrugsøkonomisk Institut har oplyst, at det gennemsnitlige privatforbrug for ejere af ejendomme på over 100 ha var 262.100 kr. i 1985–86. Det lyder måske umiddelbart ikke så voldsomt, men det svarer til, at en lønmodtager skal tjene 600.000–800.000 kr. for at kunne tillade sig et tilsvarende privatforbrug.

At den pågældende gruppe landmænd har en gennemsnitlig formue på ca. 4½ mill. kr., stadig ifølge Jordbrugsøkonomisk Institut, sætter yderligere galskaben i regeringens forslag i relief.

Det er svært at finde ord, som er dækkende for regeringens forslag, og som er tilladt fra denne talerstol. Tilsyneladende har regeringen opgivet enhver saglighed. Det er, som om regeringens fiasko med den økonomiske politik nu skal kompenseres med paradeforslag til valgkampen for partiernes kernevælgerne. Det er for sølle. Det er for gennemskueligt. Fortsæt bare i samme skure, så skal regeringen nok blive fritaget for regeringsansvaret!

Forslaget er også en hån imod de landmænd, som kæmper med reelle problemer. Dem hjælper det nemlig ikke.

Socialdemokratiet har aldrig afvist at være med til at finde løsninger på reelle problemer, heller ikke når det drejer sig om landbruget. Derimod afviser vi at medvirke i regeringens ideologiske felttog for at forgylde de bedststillede og for at fremme privatisering og brugerbetaling.

Hvor er regeringens selvudnævnte sociale samvittighed, Kristeligt Folkeparti, i den her sag? Er det et nyt knæfald af miljøministeren for landbrugsministeren og Venstre? Det må vel være berettiget at spørge, om ikke prisen for en enkelt taburet efterhånden er ved at blive for høj.

Sluttelig vil jeg godt takke Det Radikale Venstre for helt klare meldinger i den her sag. Vi er glade og tilfredse med at kunne konstatere, at her er et område, hvor vi fortsat er fuldstændig enige.